

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Karin Lindeberg
Handläggare, bygg- och bostadsfrågor
010-2233386
karin.lindeberg@lansstyrelsen.se

Yttrande

1(3)

2021-04-12

405-428-2021

Fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Yttrande över mått på bostadsbristen – förslag på hur återkommande bedömningar ska utföras. Rapport 2020:21

Yttrande

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget till modell för att beräkna bostadsbristen med reservation för synpunkterna nedan.

Länsstyrelsen Uppsala län föreslår att Boverket får i uppdrag att utreda om residualmättet kan kompletteras så att det även täcker in de individer som ligger strax över residualmättet.

Länsstyrelsen Uppsala län vill påpeka att den nu rådande bostadssituationen gör att det finns individer som bor inneboende utan att vara folkbokförda, exempelvis studenter, och därmed inte finns med i statistiken när Boverket mäter osäkert boende som antal/andel individer som flyttat mer än en gång om året minst tre år i rad. Här ser länsstyrelsen en problematik då det finns individer som inte folkbokför sig på nytt när de flyttar till ett nytt (tillfälligt) boende.

Länsstyrelsen föreslår att Boverket får i uppdrag att ta fram en vägledning om hur måttet ska användas för att underlätta kommunernas arbete.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen välkomnar att Boverket har fått i uppdrag att ta fram en modell för att beskriva, definiera och mäta bostadsbristen, med utgångspunkten att hushållens situation på bostadsmarknaden, särskilt de med begränsad ekonomi, ska beskrivas och mätas på detaljerad nivå. Länsstyrelsen bedömer att ett gemensamt mått kommer att underlätta kommunernas arbete med bostadsförsörjningsfrågorna. Tillsammans med underlag om demografi, hushållens sammansättning och bostadsbestånd som kommunerna tar fram i samband med arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen bedömer länsstyrelsen att underlagen för politiska beslut i bostadsförsörjningsfrågor kommer att stärkas.

Länsstyrelsen delar Boverkets bedömning att det är en tydlig nackdel att datatillgången sätter gränser för vad som är möjligt att mäta. Boverket lyfter fram att en sådan gräns är möjligheten att mäta behovet av särskilt boende för äldre och personer med

2021-04-12

405-405-428-
2021

funktionsnedsättning. Givet att detta behov inte kan härledas ur den data Boverket har tillgång till delar länsstyrelsen Boverkets bedömning att den sortens behov måste beräknas på annat sätt. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang belysa de problematiska omständigheter som råder för personer med försörjningsstöd eller andra ersättningar (pension, sjukpenning, aktivitetsersättning etcetera) att säkra sin boendesituation. Särskilt vill länsstyrelsen lyfta den grupp av invånare som på grund av försörjningsstöd eller andra ersättningar i lägre grad ges möjlighet att ta del av hyresrätter trots den relativt lägre hyran eller kapital för att köpa egen bostad.

En annan begränsning av måttet som Boverket lyfter fram är att uppgifter om hemlöshet inte kan hämtas ur registerdata. Länsstyrelsen vill understryka betydelsen av att det tas fram mått som underlättar för kommunerna att beräkna behovet av särskilt boende för äldre och personer med funktionsnedsättning liksom för antalet hemlösa. Vid Länsstyrelsen Uppsala läns dialogmöten med länets kommuner i februari, i samband med att Boverkets bostadsmarknadsenkät kvalitetssäkrades, framkom att bostadsförsörjningen för bland annat dessa grupper är en utmaning för kommunerna att hantera. Länsstyrelsen bedömer därmed att mått för att beräkna bostadsbehovet för dessa grupper skulle underlätta kommunernas arbete.

Länsstyrelsen Uppsala län vill framföra följande synpunkter vad gäller residualmålet.

Bland de tillgängliga måtten på antalet hushåll med ansträngd boendeekonomi anser Boverket att det så kallade residualmålet är lämpligast att använda i beräkningarna. Detta mått räknas ut som antalet hushåll som inte har en disponibel inkomst som täcker både baskonsumtion och schabloniserade boendeutgifter. Med baskonsumtion avses det som ingår i Socialstyrelsens riksnorm för försörjningsstöd, med tillägg av några ytterligare poster. Målet bygger på registerdata och kan därför brytas ned och kombineras ihop med andra mått.

Länsstyrelsen Uppsala län tycker att den modell Boverket har arbetat fram är bra, men vill framhålla att bostadsbristen inte enbart är en fråga för personer med låga inkomster och att residualmålet därmed blir för snävt. Vid de dialogmöten Länsstyrelsen Uppsala län hade med länets kommuner i februari framkom att det i några kommuner är en utmaning även för personer med goda inkomster att ha råd att efterfråga en för dem lämplig bostad med anledning av att bostadspriserna i många av Uppsala läns kommuner är mycket höga. Hyror i nyproducerade hyresrätter är därtill höga. Ju längre kötid hos hyresvärd desto större möjlighet att få hyra en lägenhet med lägre hyra. Då flera av Uppsala läns kommuner har en hög inflyttning från andra län, dels med anledning av de två universitet som finns i Uppsala, dels med anledning av det gynnsamma geografiska läget med en integrerad arbetsmarknad med såväl Stockholm som Västmanland och Gävleborg får det en påverkan på såväl priset på bostäder som möjligheten att hyra en bostad inom de delar av hyresbeståndet som har en lägre hyra. Länsstyrelsen Uppsala län anser mot bakgrund av ovanstående att Boverket bör få i uppdrag att utreda om residualmålet kan kompletteras, så att det även täcker in de individer som ligger strax över residualmålet täcks in.

Vidare vill Länsstyrelsen Uppsala län lyfta att det i framför allt i Uppsala kommun bor många studenter med anledning av de två universitet. Den nu rådande

2021-04-12

405-405-428-
2021

bostadssituationen gör att det finns individer som bor inneboende utan att vara folkbokförda, exempelvis studenter, och därmed inte finns med i statistiken när Boverket mäter osäkert boende som antal/andel individer som flyttat mer än en gång om året minst tre år i rad. Här ser länsstyrelsen en problematik då det finns individer som inte folkbokför sig på nytt när de flyttar till ett nytt (tillfälligt) boende. Det finns en rad olika orsaker till att individer och hushåll inte folkbokför sig på den adress de faktiskt bor på, men det här behöver problematiseras mer än vad Boverkets rapport gör i dagsläget. De individer och hushåll som inte folkbokför sig på den adress där de faktiskt bor är också den grupp som det är angeläget att bedöma behovsbilden. Det mått som Boverket använder riskerar därför att bli missvisande och i värsta fall missa en stor andel hushåll som lever i bostadsbrist.

Avslutningsvis vill länsstyrelsen framhålla att det är av stor betydelse att en vägledning om hur måttet ska användas tas fram för att underlätta kommunernas arbete.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med handläggare, bygg- och bostadsfrågor Karin Lindeberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har t f länsråd Cecilia Magnusson, chef samhällsavdelningen Christel Benfalk, chef plan-och bostadsenheten Annika Israelsson, handläggare integration Sofia Maherzi, regional samordnare mänskliga rättigheter Hyra Tahiraj, handläggare barnrätt Samron Dawit medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.